Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (teine koda)

13. detsember 2017 *

Avalik teenistus – EIP töötajad – Hagi esitamise tähtaeg – Mõistlik aeg – Pension – 2008. aasta reform – Töösuhte lepinguline iseloom – Proportsionaalsus – Põhjendamiskohustus – Õiguskindlus – Vastutus – Mittevaraline kahju

Kohtuasjas T-482/16 RENV,

Oscar Orlando Arango Jaramillo, Euroopa Investeerimispanga teenistuja, elukoht Luxembourg (Luksemburg), ja teised Euroopa Investeerimispanga teenistujad, kelle nimed on ära toodud kohtuotsuse lisas [1], esindajad: advokaadid C. Cortese ja B. Cortese,

hagejad,

versus

Euroopa Investeerimispank (EIP), esindajad: C. Gómez de la Cruz ja T. Gilliams, hiljem T. Gilliams ja G. Nuvoli ning lõpuks T. Gilliams ja G. Faedo, keda abistas advokaat P.-E. Partsch,

kostja,

mille ese on ELTL artikli 270 alusel esitatud nõue tühistada esiteks hagejate 2010. aasta veebruari töötasu teatistes sisalduvad EIP otsused suurendada nende pensioniskeemi tehtavaid sissemakseid ja teiseks mõista EIP-lt hagejatele väidetavalt tekitatud mittevaralise kahju hüvitamiseks välja sümboolne üks euro,

ÜLDKOHUS (teine koda),

koosseisus: koja president M. Prek (ettekandja), kohtunikud E. Buttigieg ja M. J. Costeira,

kohtusekretär: ametnik G. Predonzani,

arvestades kirjalikku menetlust ja 5. mai 2017. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

1 Teiste Euroopa Investeerimispanga teenistujate nimekiri lisatakse vaid pooltele kättetoimetatavale kohtuotsusele.

otsuse [2]

1 Käesolev menetlus on järg 9. juuli 2013. aasta kohtuotsusele Arango Jaramillo jt *vs.* EIP (T-234/11 P RENV-RX, edaspidi „uuesti läbivaadatud apellatsiooniastme kohtuotsus“, EU:T:2013:348), millega Üldkohus (apellatsioonikoda) tühistas 4. veebruari 2011. aasta kohtumääruse Arango Jaramillo jt *vs.* EIP (F-34/10, edaspidi „tühistatud kohtumäärus“, EU:F:2011:7) ja saatis kohtuasja tagasi Euroopa Liidu Avaliku Teenistuse Kohtusse.

2 Uuesti läbivaadatud apellatsiooniastme kohtuotsus tehti pärast 28. veebruari 2013. aasta kohtuotsust Arango Jaramillo jt *vs.* EIP (uuesti läbivaatamine, C-334/12 RX–II, edaspidi „uuesti läbivaatamise kohtuotsus“, EU:C:2013:134), millega Euroopa Kohus, olles tuvastanud, et 19. juuni 2012. aasta kohtuotsus Arango Jaramillo jt *vs.* EIP (T-234/11 P, edaspidi „uuesti läbivaadatud kohtuotsus“, EU:T:2012:311), mille ese oli tühistatud kohtumääruse peale esitatud apellatsioonkaebus, kahjustab Euroopa Liidu õiguse järjepidevust, tühistas selle kohtuotsuse ja saatis kohtuasja tagasi Üldkohtusse.

[...]

I. Menetlus esimeses astmes ja tühistatud kohtumäärus

18 Avaliku Teenistuse Kohtu kantseleisse 26. mail 2010 saabunud hagiavalduses, mis registreeriti numbriga F-34/10, palusid hagejad esiteks tühistada nende 2010. aasta veebruari töötasu teatised osas, milles neist tulenevad EIP otsused suurendada pensioniskeemi tehtavaid sissemakseid, ning teiseks mõista EIP-lt hagejatele tekitatud mittevaralise kahju hüvitamiseks välja sümboolne üks euro.

19 Avaliku Teenistuse Kohtu kantseleile 20. juulil 2010 esitatud eraldi dokumendiga esitas EIP Avaliku Teenistuse Kohtu kodukorra artikli 78 alusel vastuvõetamatuse vastuväite ning palus kohtul tunnistada hagi ilma sisulise arutamiseta vastuvõetamatuks.

20 Vastuvõetamatuse küsimuse kohta esitatud seisukohtades väitsid hagejad nimelt, et arvestades käesoleva juhtumi konkreetseid asjaolusid ning eelkõige seda, et puuduvad igasugused sätted, mis kehtestavad EIP teenistujate hagi esitamise tähtajad, kahjustaks hagi esitamise üldise kolme kuu ja 10 päeva pikkuse tähtaja range kohaldamine nende õigust tõhusale õiguskaitsevahendile (tühistatud kohtumäärus, punkt 18).

21 Tühistatud kohtumäärusega, mille Avaliku Teenistuse Kohus tegi oma kodukorra artikli 78 alusel ilma suulist menetlust avamata ja vastuvõetamatuse küsimust põhikohtuasjaga liitmata, jättis kohus hilinenult esitatud hagi vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata.

22 Nagu ilmneb tühistatud kohtumääruse punktidest 15 ja 16, leidis Avaliku Teenistuse Kohus, et võttes arvesse esiteks asjaolu, et asjasse puutuvad teenistujad said 2010. aasta veebruari töötasu teatistest teada alles esmaspäeval, 15. veebruaril 2010, ja teiseks kümnepäevast tähtaega seoses suurte vahemaadega, lõppes tähtaeg, mis neil teenistujatel oli hagi esitamiseks, 25. mail 2010.

23 Avaliku Teenistuse Kohus märkis tühistatud kohtumääruse punktis 17, et asjasse puutuvate teenistujate hagi saabus elektrooniliselt Avaliku Teenistuse Kohtu kantseleisse alles teisipäeva, 25. mai ja kolmapäeva 26. mai 2010 vahelisel ööl, täpsemalt 26. mail 2010 kell 00:00.

24 Avaliku Teenistuse Kohus jättis tühistatud kohtumäärusega hagi vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata. Kohus leidis sisuliselt, et kuna hagi esitamise tähtaeg lõppes 25. mail 2010, on asjasse puutuvate teenistujate hagi, mis saabus elektrooniliselt Avaliku Teenistuse Kohtu kantseleisse 26. mail

2 Esitatud on üksnes käesoleva kohtuotsuse punktid, mille avaldamist peab Üldkohus otstarbekaks.

2010 kell 00:00, esitatud hilinenult ja on seega vastuvõetamatu. Ta lükkas tagasi nende teenistujate argumendid esiteks nende õiguse tõhusale õiguskaitsevahendile rikkumise ja teiseks ettenägematute asjaolude või vääramatu jõu esinemise kohta.

II. Apellatsioonkaebus Üldkohtus

25 Hagejad esitasid 28. aprillil 2011 Üldkohtu kantseleisse saabunud dokumendiga Euroopa Liidu Kohtu põhikirja I lisa artikli 9 alusel apellatsioonkaebuse, mis registreeriti numbriga T-234/11 P.

26 Apellatsioonkaebuses palusid hagejad Üldkohtul see kohtumäärus tühistada, lükata EIP poolt kohtuasjas F-34/10 esitatud vastuvõetamatuse vastuväide tagasi ning saata kohtuasi tagasi Avaliku Teenistuse Kohtusse, et viimane teeks sisulise otsuse.

27 Olles tõdenud, et ühe kuu jooksul alates menetluse kirjaliku osa lõpetamisest teatamisest ei olnud pooled esitanud taotlust kohtuistungi määramiseks, otsustas Üldkohus lahendada kohtuasja ilma suulise menetluseta.

28 Apellatsioonkaebuse põhjenduseks esitasid hagejad kolm väidet: ühe esimese võimalusena ja kaks väidet teise võimalusena. Esimene väide puudutas õigusnormi rikkumist, kui tõlgendati mõistet „mõistlik aeg“ esimeses astmes hagi esitamiseks, ning eelkõige proportsionaalsuse põhimõtte ning õiguse tõhusale kohtulikule kaitsele rikkumist. Teine väide käsitles õigusnormi rikkumist kohaldatavate menetlusnormide, eelkõige ettenägematute asjaolude olemasoluga seotud menetlusnormide tõlgendamisel. Kolmanda väite kohaselt moonutati Avaliku Teenistuse Kohtule esitatud tõendeid ettenägematute asjaolude tõendamisel ning esimeses astmes rikuti menetlustoiminguid ja menetlust korraldavaid meetmeid puudutavaid norme.

29 Uuesti läbivaadatud kohtuotsuses jättis Üldkohus apellatsioonkaebuse rahuldamata põhjendusel, et hagejate esitatud väited olid osaliselt vastuvõetamatud ning ülejäänud osas põhjendamatud.

30 Apellatsioonkaebuses esimese võimalusena esitatud väite tagasilükkamiseks otsustas Üldkohus, et Avaliku Teenistuse Kohus kohaldas tühistatud kohtumääruses õigesti apellantide olukorrale normi, mille kohaselt analoogiliselt Euroopa Liidu ametnike personalieeskirjade (edaspidi „personalieeskirjad“) artikli 91 lõikes 3 sätestatud hagi esitamise tähtajaga tuleb põhimõtteliselt mõistlikuks pidada kolmekuulist tähtaega, mille jooksul EIP teenistuja peab esitama tühistamishagi tema huve kahjustava EIP akti peale (uuesti läbivaadatud kohtuotsus, punkt 27).

31 Uuesti läbivaadatud kohtuotsuse samas punktis 27 järeldas Üldkohus sellest „ümberpööratult […], et EIP teenistuja poolt pärast sellise kolmekuulise tähtaja möödumist, mida on pikendatud kindlaksmääratud kümnepäevase lisatähtaja võrra seoses suurte vahemaadega, esitatud hagi tuleb põhimõtteliselt pidada ebamõistliku tähtaja jooksul esitatuks“. Ta lisas, et selline ümberpööratud tõlgendus on lubatud, „kuna üksnes õigust lõpetavat tähtaega kehtestavate menetlusnormide range kohaldamisega saab järgida õiguskindluse põhimõtet ning hoida ära igasugust diskrimineerimist või meelevaldset kohtlemist õigusemõistmisel“.

32 Sama kohtuotsuse punktis 30 ei nõustunud Üldkohus asjaomaste teenistujate vastuväidetega, mille kohaselt Avaliku Teenistuse Kohus asendas sellise mõistliku aja põhimõtte kohaldamise, mis on oma olemuselt paindlik ning võimaldab konkreetselt kaaluda asjasse puutuvaid huve, rangelt kohaldatava üldise kolmekuulise tähtaja järgimisega. Üldkohus asus nimelt seisukohale, et Avaliku Teenistuse Kohus vaid kohaldas „õigusnormi […], mis selgelt ja täpselt tuleneb [kõnealuse kohtuotsuse punktis 27 viidatud Üldkohtu] kohtupraktika ümberpööratud tõlgendamisest“ ning mis Üldkohtu hinnangul kujutab endast mõistliku aja järgimise põhimõtte erisätet EIP ja tema teenistujate vaheliste vaidluste jaoks, millel on olulised ühised jooned liidu ametnikke ja tema teenistujaid puudutavate vaidlustega. Üldkohus lisas, et „see õigusnorm, mis tugineb üldisele eeldusele, mille kohaselt on kolmekuuline

tähtaeg põhimõtteliselt piisav, et võimaldada EIP teenistujatel hinnata nende huve kahjustavate EIP aktide õiguspärasust ning vajaduse korral koostada hagi, ei pane seda normi kohaldavale liidu kohtule kohustust võtta arvesse iga üksikjuhtumi asjaolusid ning eelkõige konkreetselt kaaluda asjasse puutuvaid huve“.

33 Uuesti läbivaadatud kohtuotsuse punktides 33–35 viitas Üldkohus sellele hagi esitamise tähtajaga seotud arutluskäigule, et välistada nii selle arvessevõtmine, et esines väidetav elektrikatkestus, mis oli hagi edastamist edasi lükanud, samuti selle asjaolu arvessevõtmine, et EIP jättis väidetavalt täitmata oma normide kehtestamise ülesande seoses hagi esitamise täpse tähtajaga, kui ka asjasse puutuvate teenistujate esitatud teatud muude juhtumi konkreetsete asjaolude arvessevõtmine.

34 Nimetatud kohtuotsuse punktides 41–43 ei nõustunud Üldkohus ka asjasse puutuvate teenistujate argumentidega, mis puudutasid proportsionaalsuse põhimõtte ja õiguse tõhusale kohtulikule kaitsele rikkumist.

35 Lõpuks lükkas Üldkohus uuesti läbivaadatud kohtuotsuse punktides 51–58 tagasi asjasse puutuvate teenistujate väite, mis käsitles Avaliku Teenistuse Kohtu keeldumist lugeda ettenägematuks või vääramatust jõust tingituks asjaolud, mille tõttu nad oma hagi hilinenult esitasid. Sama kohtuotsuse punktides 59–66 ei nõustunud Üldkohus ka nende teenistujate väitega, et moonutatud on ettenägematute või vääramatust jõust tingitud asjaolude esinemist kinnitavaid tõendeid.

III. Uuesti läbivaatamine Euroopa Kohtus

36 Arvestades peakohtujuristi ettepanekut, otsustas Euroopa Kohus (erikoda, mis on ette nähtud ettepaneku tegemise kuupäeval kehtinud Euroopa Kohtu kodukorra artiklis 123b) 12. juuli 2012. aasta otsusega C-334/12 RX, et kõnealune kohtuotsus tuleb uuesti läbi vaadata. Selle kohtuotsuse sõnastuse kohaselt tuleb uuesti läbivaatamisel esiteks kindlaks teha, kas uuesti läbivaadatud kohtuotsus kahjustab liidu õiguse ühtsust või järjepidevust osas, milles Üldkohus apellatsioonikohtuna tõlgendas EIP teenistujate poolt nende huve kahjustava EIP akti peale tühistamishagi esitamise kontekstis mõistet „mõistlik aeg“ tähtajana, mille möödumisel on tegemist hilinenult esitatud ja seega vastuvõetamatu hagiga, ilma et liidu kohus oleks kohustatud võtma arvesse juhtumi konkreetseid asjaolusid, ning teiseks, kas mõiste „mõistlik aeg“ selline tõlgendamine võib rikkuda õigust tõhusale õiguskaitsevahendile, mida kinnitatakse Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 47.

37 Uuesti läbivaatamise kohtuotsuses tühistas Euroopa Kohus uuesti läbivaadatud kohtuotsuse pärast seda, kui ta leidis, et see kahjustab tõepoolest liidu õiguse järjepidevust, kuna Üldkohus apellatsioonikohtuna tõlgendas EIP teenistujate poolt nende huve kahjustava EIP akti peale tühistamishagi esitamise kontekstis mõistet „mõistlik aeg“ kolmekuulise tähtajana, mille möödumisel on automaatselt tegemist hilinenult esitatud ja seetõttu vastuvõetamatu hagiga, ilma et liidu kohus oleks kohustatud võtma arvesse juhtumi asjaolusid (uuesti läbivaatamise kohtuotsus, punktid 26, 27 ja 54).

38 Euroopa Kohus otsustas samuti, et mõistliku aja mõiste moonutamine paneb asjasse puutuvad teenistujad olukorda, kus neil on võimatu kaitsta oma töötasuga seotud õigusi tõhusa õiguskaitsevahendi abil kohtus vastavalt põhiõiguste harta artiklis 47 ette nähtud tingimustele (uuesti läbivaatamise kohtuotsus, punkt 45).

39 Kuna Euroopa Kohus oli siiski arvamusel, et hagejate hagi vastuvõetavuse küsimuse lõplik lahendus, eelkõige selles osas, kas see hagi esitati mõistliku aja jooksul sellise kohtupraktika tähenduses, mis on kooskõlas õigusega tõhusale õiguskaitsevahendile, ei tulene tuvastatud faktilistest asjaoludest, millel uuesti läbivaadatud kohtuotsus põhineb, siis leidis kohus, et ta ei saa ise teha vaidluses lõplikku otsust Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 62b alusel. Tehes küll otsuse uuesti läbivaatamise menetlusega

tekkinud kohtukulude kohta, saatis Euroopa Kohus seega kohtuasja tagasi Üldkohtusse, et Üldkohus hindaks kõiki sellele kohtuasjale omaseid asjaolusid arvestades, kas hagejad esitasid Avaliku Teenistuse Kohtusse hagi mõistliku aja jooksul (uuesti läbivaatamise kohtuotsus, punktid 56–59).

IV. Apellatsioonkaebus Üldkohtus pärast uuesti läbivaatamist

40 Üldkohtu 2. mai 1991. aasta kodukorra artikli 121a kohaselt läks apellatsioonkaebus vastavalt uuesti läbivaatamise kohtuotsusele käesolevas menetluses tagasi Üldkohtule.

41 Oma seisukohtades järelduste kohta, mida vaidluse lahendamiseks uuesti läbivaatamise kohtuotsusest teha tuleb, palusid hagejad eeskätt Üldkohtul apellatsioonkaebuse esimese väitega nõustuda ja tühistada sel alusel tühistatud kohtumäärus põhjusel, et kõiki kohtuasjale omaseid asjaolusid arvestades esitati nende hagi Avaliku Teenistuse Kohtule mõistliku aja jooksul (uuesti läbivaadatud apellatsiooniastme kohtuotsus, punkt 21). EIP palus eeskätt Üldkohtul esimese võimalusena saata kohtuasi tagasi Avaliku Teenistuse Kohtusse ja teise võimalusena jätta apellatsioonkaebus läbi vaatamata pärast seda, kui ta on tunnistanud Avaliku Teenistuse Kohtule hagejate esitatud hagi hilinenult esitamise tõttu vastuvõetamatuks, kuna kõiki kohtuasjale omaseid asjaolusid arvestades ei näi hagi olevat esitatud mõistliku aja jooksul (uuesti läbivaadatud apellatsiooniastme kohtuotsus, punkt 20).

42 Üldkohus nõustus uuesti läbivaadatud apellatsiooniastme kohtuotsuses hagejate apellatsioonkaebuse põhjendamiseks esitatud esimese väite esimese osaga, mille kohaselt rikkus Avaliku Teenistuse Kohus tühistatud kohtumääruses õigusnormi, kui ta tõlgendas mõistet „mõistlik aeg“ esimeses astmes hagi esitamiseks. Seetõttu, ilma et oleks vaja teha otsust esimese väite teise osa ning teise ja kolmanda väite kohta, rahuldas ta apellatsioonkaebuse nõuded ja tühistas tühistatud kohtumääruse. Lisaks, leides, et menetlusstaadium ei võimalda tal otsust teha, saatis Üldkohus asja tagasi Avaliku Teenistuse Kohtusse, et viimane hagi üle uuesti otsustaks (uuesti läbivaadatud apellatsiooniastme kohtuotsus, punktid 22, 35 ja 36).

V. Menetlus esimeses astmes pärast tagasisaatmist

43 Vastavalt Avaliku Teenistuse Kohtu kodukorra artikli 114 lõikele 1 palus Avaliku Teenistuse Kohtu kantselei 8. augusti 2013. aasta kirjas hagejatel esitada uuesti läbivaadatud apellatsiooniastme kohtuotsuse kohta oma kirjalikud seisukohad.

44 Hagejad esitasid 27. septembril 2013 Avaliku Teenistuse Kohtu kantseleile oma seisukohad ja menetluse peatamise taotluse.

45 Avaliku Teenistuse Kohtu kantselei kinnitas 3. oktoobri 2013. aasta kirjas, et ta on need seisukohad kätte saanud, ja andis hagejatele teada, et menetluse peatamise taotlus lahendatakse hiljem. Ta saatis hagejate seisukohad samal päeval EIP-le, andes ühtlasi teada seisukohtade esitamise tähtaja. EIP esitas oma seisukohad 12. novembril 2013.

46 Avaliku Teenistuse Kohtu kantselei andis 14. aprilli 2014. aasta kirjades hagejatele teada oma otsusest liita vastuvõetamatuse vastuväide kohtuasja sisulise läbivaatamisega ja palus EIP-l esitada kostja vastus.

47 EIP esitas kostja vastuse 21. mail 2014.

48 Hagejad esitasid repliigi 11. juulil 2014.

49 EIP esitas vasturepliigi 22. augustil 2014.

[...]

51 Pärast poolte ärakuulamist peatati 6. veebruari 2015. aasta kohtumäärusega Arango Jaramillo jt *vs.* EIP (F-34/10 RENV–RX, ei avaldata, EU:F:2015:6) menetlus Avaliku Teenistuse Kohtus kuni Üldkohtu otsuste kuulutamiseni, mis lõpetavad menetluse kohtuasjas T-240/14 P: Bodson jt *vs.* EIP ja kohtuasjas T-241/14 P: Bodson jt *vs.* EIP.

52 Avaliku Teenistuse Kohtu kantselei teatas 4. märtsi 2016. aasta kirjades pooltele, et pärast 26. veebruari 2016. aasta kohtuotsuse Bodson jt *vs.* EIP (T-241/14 P, EU:T:2016:103) ja 26. veebruari 2016. aasta kohtuotsuse Bodson jt *vs.* EIP (T-240/14 P, EU:T:2016:104) kuulutamist menetlust jätkatakse, ning palus neil esitada oma seisukohad tagajärgede kohta, mis neist kohtuotsustest võivad tuleneda.

53 Hagejad esitasid oma seisukohad 25. aprillil 2016. Avaliku Teenistuse Kohtu kantselei teavitas 1. juunil 2016 EIP-d oma otsusest tema hilinenult esitatud seisukohti toimikusse mitte lisada.

[...]

55 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. juuli 2016. aasta määruse (EL, Euratom) 2016/1192 Euroopa Liidu ja tema teenistujate vaheliste vaidluste esimeses kohtuastmes lahendamise pädevuse Üldkohtule üleandmise kohta (ELT 2016, L 200, lk 137) artikli 3 alusel anti kohtuasi F-34/10 RENV-RX staadiumis, milles see oli 31. augustil 2016, üle Üldkohtule. Kohtuasi registreeriti numbriga T-482/16 RENV ja määrati teisele kojale.

56 Poolte kohtukõned ja vastused Üldkohtu suuliselt esitatud küsimustele kuulati ära 5. mai 2017. aasta kohtuistungil.

VI. Poolte nõuded

57 Hagejad paluvad Üldkohtul:

– lükata EIP vastuvõetamatuse vastuväide tagasi;

– teise võimalusena liita vastuvõetamatuse vastuväide kohtuasja sisulise läbivaatamisega;

– tühistada hagejate 2010. aasta veebruari töötasu teatistes sisalduvad EIP otsused, mis suurendavad nende pensioniskeemi tehtavaid sissemakseid, suurendades esiteks sissemaksete arvutamise aluseks võetavat summat ja teiseks arvutuskoefitsienti, mis on väljendatud protsendina töötasult, millelt tehakse kinnipidamisi.

– mõista Euroopa Investeerimispangalt hagejatele tekitatud mittevaralise kahju hüvitamiseks välja sümboolne üks euro;

– mõista kohtukulud välja EIP-lt.

58 EIP palub Üldkohtul:

– jätta tühistamishagi vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata;

– teise võimalusena jätta tühistamishagi põhjendamatuse tõttu rahuldamata;

– sellest tulenevalt jätta kahju hüvitamise nõue rahuldamata;

– mõista kohtukulud välja hagejatelt.

VII. Õiguslik käsitlus

A. Hagi vastuvõetavus

59 Hagejad väidavad, et võttes arvesse kõiki käesoleva juhtumi asjaolusid, on hagi esitatud mõistliku aja jooksul. Käesolev kohtuasi on keeruline ja see käsitleb olulist küsimust. Peale selle ei ole EIP määranud kindlaks hagi esitamise tähtaega. Samuti ei ole ta nõuetekohaselt teinud töötajatele teatavaks pensionireformi sätteid. Lõpuks ei ole hagejate käitumine olnud ebamõistlik ega süüline.

60 EIP vaidleb nendele argumentidele vastu. Ta leiab, et käesoleva kohtuasja keerukus ega olulisus ei õigusta hagi vastuvõetavust. Lisaks ei ole hagejad näidanud üles vajalikku hoolsust. Lõpuks on töötajaid reformist selgelt ja täpselt enne selle jõustumist teavitatud.

61 Olgu meenutatud, et ükski liidu õigusakt ei sisalda sätteid EIP ja tema teenistujate vahelistes vaidlustes kohaldatava hagi esitamise tähtaja kohta. Nii ei ole EIP personalieeskirjade artiklis 41 kehtestatud hagi esitamise tähtaega, vaid selles on üksnes sätestatud, et EIP ja tema teenistujate vaheliste vaidluste lahendamine on liidu kohtu pädevuses.

62 Seevastu tasakaal ühelt poolt õiguse tõhusale kohtulikule kaitsele, mis kuulub liidu üldpõhimõtete hulka ning mille kohaselt peab õigussubjektil olema piisav aeg teda kahjustava meetme õiguspärasuse hindamiseks ja vajaduse korral hagi ettevalmistamiseks, ning teiselt poolt õiguskindluse nõude, mille järgi muutuvad teatud aja möödudes liidu organite vastuvõetud aktid lõplikuks, vahel eeldab, et need vaidlused esitataks liidu kohtu menetlusse mõistliku aja jooksul (vt kohtumäärus, 6.12.2002, D *vs.* EIP, T-275/02 R, EU:T:2002:306, punktid 31 ja 32 ning seal viidatud kohtupraktika).

63 Järelikult tuleb analüüsida, kas käesolevat hagi võib pidada mõistliku aja jooksul esitatuks.

64 Kohtupraktika järgi tuleb seda, kas kulunud aeg on mõistlik, hinnata alati juhtumi kõigi asjaolude alusel, võttes eelkõige arvesse vaidluse olulisust asjaomase isiku jaoks, kohtuasja keerukust ning poolte käitumist (vt uuesti läbivaatamise kohtuotsus, punkt 28 ja seal viidatud kohtupraktika). Seega ei saa eelnevalt kindlaks määratud ajavahemiku puhul üldjuhul eeldada, et tegemist on mõistliku ajaga (vt selle kohta ja analoogia alusel kohtuotsus, 12.5.2010, Bui Van *vs.* komisjon, T-491/08 P, EU:T:2010:191, punkt 62).

65 Sellega seoses tuleb meenutada, et kohtupraktikast tuleneb, et isegi kui personalieeskirjade artikli 91 lõikes 3 sätestatud kolmekuuline tähtaeg on kohaldatav üksnes liidu institutsioonide ja nende ametnike või teenistujate vahelistes vaidlustes, mitte aga EIP ja tema teenistujate vahelistes puhtalt asutusesisestes vaidlustes, eelkõige vaidlustes, milles teenistujad taotlevad nende huve kahjustavate EIP aktide tühistamist, on niisugune tähtaeg asjakohane lähtealus, kuna oma olemuselt on esimesena nimetatud vaidlused viimati mainitud vaidlustega sarnased ning mõlemad vaidlused alluvad vastavalt ELTL artiklile 270 kohtulikule kontrollile (kohtuotsus, 23.2.2001, De Nicola *vs.* EIP, T-7/98, T-208/98 ja T-109/99, EU:T:2001:69, punkt 100).

66 Eespool punktis 64 meenutatud mõistliku aja mõistet arvestades ei saa aga personalieeskirjade artikli 91 lõikes 3 ette nähtud kolmekuulist tähtaega analoogia alusel kohaldada kui EIP teenistujate poolt nende huve kahjustavate EIP aktide peale esitatavate hagide esitamise õigust lõpetavat tähtaega (uuesti läbivaatamise kohtuotsus, punkt 39).

67 Käesolevas asjas on pooled ühel nõul selles, et 2010. aasta veebruari töötasu teatistes sisalduvate vaidlustatud otsuste peale hagi esitamise tähtaeg hakkas kulgema 15. veebruarist 2010 ehk esimesest tööpäevast, mis järgnes päevale, mil asjaomased teatised EIP infosüsteemi „Peoplesoft“ kanti, s.o 13. veebruaril 2010. Hagejate sõnul oli neil sel kuupäeval, 15. veebruaril 2010 võimalik tutvuda 2010. aasta veebruari töötasu teatiste sisuga.

68 Hagejate hagiavaldus käesolevas menetluses saabus elektrooniliselt Avaliku Teenistuse Kohtu kantselei postkasti 26. mail 2010 kell 00:00 ehk kolm kuud ja 11 päeva pärast seda päeva, kui hagejatel oli võimalik töötasu teatistega tutvuda.

69 Mis puudutab käesolevale juhtumile omaseid asjaolusid, mida tuleb arvesse võtta, et hinnata, kas hagi on esitatud mõistliku aja jooksul, siis tuleb meenutada, et hagejad vaidlustavad nende 2010. aasta veebruari töötasu teatistes sisalduvad otsused ning esitavad väite, et üleminekueeskirjad ja vastastikuse mõistmise memorandum on õigusvastased. Seega puudutavad käesoleva vaidluse õiguslikud küsimused mitte ainult hagejate õigusi ja kohustusi, vaid ka EIP pensioniskeemi reformi põhimõtet ja üksikasju laiemalt, mis võib oluliselt mõjutada asjaomase pensioniskeemi rahastamist ja toimimist. Peale selle on kohtuasi, mis käsitleb EIP pensionikava reformi mitut aspekti, teatud määral keerukas.

70 Teiseks, nagu Avaliku Teenistuse Kohus tühistatud kohtumääruses (punktid 12, 17 ja 21) sedastas, nähtub toimikust, et hagiavaldus saadeti elektrooniliselt 25. mail 2010 kell 23:59 ja see saabus Avaliku Teenistuse Kohtu kantselei e-posti aadressile 26. mail 2010 kell 00:00 ning hagiavalduse esitamise ajal olid hagejad eespool punktis 65 meenutatud kohtupraktikast teadlikud. Lisaks, olles saanud kohtukantseleilt käesoleva kohtuasja registrisse kandmise kohta teate, palusid hagejad, tõdedes, et teatel on märgitud hagiavalduse esitamise kuupäevaks 26. mai 2010, Avaliku Teenistuse Kohtu kantseleil asendada see kuupäev 25. maiga 2010, mis viitab hagejate tahtele esitada hagi ajavahemiku jooksul, mida nad peavad kõnealuse kohtupraktika kohaselt eeldatavalt mõistlikuks.

71 Võttes esiteks arvesse käesoleva juhtumi konkreetseid asjaolusid, mida eelnevates punktides mainiti, ja teiseks kohtupraktikat, milles on hagejate kasuks ette nähtud tugev eeldus, et soovituslik kolmekuuline hagi esitamise tähtaeg on mõistlik (vt selle kohta kohtujurist Mengozzi seisukoht kohtuasjas Arango Jaramillo jt *vs.* EIP (uuesti läbivaatamine), C-334/12 RX–II, EU:C:2012:733, punkt 49, kohtuotsus, 23.2.2001, De Nicola *vs.* EIP, T-7/98, T-208/98 ja T-109/99, EU:T:2001:69, punktid 101 ja 107, ning kohtumäärus, 6.12.2002, D *vs.* EIP, T-275/02 R, EU:T:2002:306, punkt 33, vt samuti eespool punkt 65), mida on pikendatud kindlaksmääratud kümnepäevase lisatähtaja võrra seoses suurte vahemaadega, tuleb hagejate kolme kuu ja 11 päeva jooksul esitatud hagi käesolevas asjas lugeda mõistliku aja jooksul esitatuks.

72 Siinjuures tuleb täpsustada, et kolmekuulist hagi esitamise tähtaega – nagu eespool punktis 65 meenutatud kohtupraktikast tuleneb –, mida on pikendatud kindlaksmääratud kümnepäevase lisatähtaja võrra seoses suurte vahemaadega, ei saa käesolevas asjas kohaldada kui õigust lõpetavat tähtaega, vaid seda saab kasutada üksnes lähtealusena. Samuti tuleb tõdeda, et EIP ei ole esitanud ühtegi argumenti, mis tõendaks, et asjaomase ajavahemiku ühepäevane ületamine (või isegi mõnesekundiline ületamine 25. mai ööl vastu 26. maid 2010) on piisav selleks, et asjaomane ajavahemik kaotab oma mõistlikkuse, nii et selline erinevus võib tõepoolest kahjustada õiguskindluse nõuet, mille järgi muutuvad teatud aja möödudes liidu organite vastuvõetud aktid lõplikuks.

73 EIP väidab aga sellega seoses, et kolmekuulise tähtaja mis tahes ületamine peab olema põhjendatud, et vaidluse olulisuse ja käesoleva asja keerukuse kriteeriumid räägivad käesolevas asjas kolme kuu ja 10 päeva pikkuse maksimaalse tähtaja kohaldamise poolt, et hagejad ei ole põhjendanud sellest pikema hagi esitamise tähtaja kohaldamist ning et niisuguse kolme kuu ja 10 päeva pikkuse tähtaja kohaldamine käesolevas asjas oleks hagejatel võimaldanud nende hagi tulemuslikult ette valmistada, ilma et kahjustataks nende õigust tõhusale õiguskaitsevahendile. Eelnevates punktides esitatud kaalutlusi arvestades tuleb need argumendid tagasi lükata.

74 Eeltoodust lähtudes tuleb käesolev hagi vastuvõetavaks tunnistada.

[...]

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (teine koda)

otsustab:

1. Jätta hagi rahuldamata.

2. Mõista käesoleva menetlusega kaasnenud kohtukulud välja Oscar Orlando Arango Jaramillolt ja teistelt Euroopa Investeerimispanga (EIP) teenistujatelt, kelle nimed on ära toodud lisas.

3. Mõista kohtuasjades F-34/10, T-234/11 P ja T-234/11 P RENV–RX kantud kohtukulud välja EIP-lt.

Prek Buttigieg Costeira

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 13. detsembril 2017 Luxembourgis.

Allkirjad